

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 forinttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ ezimzandók. A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ád felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Közgyűlési meghívó. -- A talaj okszerű műveléséről. R. J. -- Nehány szó az erdélyi alagsóvezések érdekében. Antos János. -- A falusi gazda, mint magvizsgáló. t. -- A langyos ágy. Sikabonyi. -- Egy veleg: Személyi hír. Jelentés a mezőgazdaság állapotáról Méhész-estély. Felhívás a baromfi-tenyésztőkhez. Csikmezei gazd. egylet köréből. Február havi meteorológiai észleletek. Magyar baromfi-tenyésztők és hizlalók szövetkezete. A mezei egerek pusztítása. -- Üzleti heti szemle. -- Piaczi árák. -- Hirdetések.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet alapszabályszerű rendes közgyűlését, mely a három éves cyclus lejártával egyszersmint tisztújító is lesz, 1885. mártius hó 29-én azaz Virág vasárnapján délelőtt 10 órakor fogja a városház nagytermében megtartani, miről az egylet helyt lakó és vidéki t. tagjai azon kéréssel értesíttetnek, miszerint a kijelölt helyen és időben minél nagyobb számban megjelenni sziveskejenek.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának Kolozsvártt, 1885. február 9-én tartott üléséből.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

A talaj okszerű műveléséről.

„Én, ha földem kevés volna, nem tartanék rajta ugart, mélyen szántanám s gazdagon trágyáznám“ -- így szólott egyszer hozzám egy élelmes gazda s valljuk meg -- teljesen igaza van -- e három feltétellel sokra lehetne menni.

Sekélyen szántani -- rosszul trágyázni -- pallagot hagyni, így szoktuk, de így nem is fizeti ki magát a föld, mert termőereje más munkát vár.

Ki földet mivel, mindenekelőtt azzal kell neki tisztában lenni: hogy miért kell azt neki művelni, miféle eszközökkel s hogyan? Különben, ha az első dologgal tisztában vagyunk, akkor könnyű lesz az alkalmas eszközöket megválasztani is hozzá s eltaláljuk a legjobb módját is -- a talaj kulturájának.

Ki a talaj okszerű művelés módjával nem ismerős, az a gazda olyan helyzetben van, mint az, ki a sötétben tapogatódik az óramutató állása iránt.

Körülményesen ismernünk kell tehát a talajt, annak sajátosságait; itt megjegyezzük, hogy minden földnek más és más sajátossága van, mert két egészen egyforma talaj nem is gondolható, mivel a talaj nem egynemű tömeg, hanem többféle anyagok keveréke s minthogy továbbá más-más viszonyok (fekvés, hajlás, altalaj, égélj, környezet stb.) közt található fel.

Csak az oly talaj termékeny, melyben sok apró, finom, porhanyó rész van, de ezek rendszeren száraz időben igen összeállók, ha nincs köztük kavics, homok, televény, márga. -- A mint tudjuk az esővíz felhigítja, mossa a földet s beiszapolja mindig annak felső rétegét, így az idővel igen elkeményednek, ha nem művelnek s nem hordánák rá szalmás istállótrágyát.

Kemény, kötött föld, mely ellentéte a röpülő, futó homoknak, melynek részecskéit egyenkint is meg lehetne vizsgálni s olvasni nagyító üveg alatt. Hogy kapaszkodjon meg a növény gyökere ebben, hogy hatoljon be abba, ha megsziklásodott!?

Íme a földkeverésnek egy jó haszna.

A talajt műveljük, hogy porhanyó legyen, likacsos minél nagyobb mélységig, a durva rögöt elaprózzuk, belsejét a szántóvas aczélával felhasítjuk, hogy érje közvetlen a nap életető sugara s az abban rejlő kiencset (tápláló erő) napfényre hozza, s az esővíz feloldja. -- A lazát meg lehengereszük, megjárattjuk a nehéz vashengerrel, hogy megnyomakodjék s nedvességét, trágyaerejét tovább megtartsa.

Éles, metsző s hegyes, fogas eszközök kívántatnak a czélra, hogy valamely nagyon kemény föld belsejébe hatolhassunk. Bir-e ilyen részekkel s tartóssággal (erővel) a fa-éke? mely gyalón van szerkesztve, főrekeny s nem fordítja ugy a talajt, a hogy a „legjobb munka eredmény“ azt megkívánja. Eljött az ideje annak, hogy jobb eszközökkel dolgozzunk; e czélra kell törekednünk mindnyájunknak, ugy egyleteknek, mint gépgyárosoknak, a föld jobb megművelése érdekében.

Lássuk vajjon a drágább eszköz kifizeti-e magát? Felelet: bizonynyal, a mélyebb művelés, a földszelvények előnyösebb megfordításában.

Gondolkozó s számítani tudó gazdák kipróbálták, hogy akkor tesz egy éke jó szolgálatot, ha a kötött földet szépen megfordítja s a lazát (ritkát) minél jobban elaprózza. Az ilyen munkát csak egy: szabályszerűleg hajlított és vasból készült lemezről várhatjuk. Továbbá a fa-éke vasa csak vízszintes irányban feszíti fel a talajt s nem metszi kellőleg két irányban. A fa-ékével csak sekélyen szánthatjuk a talajt, az ilyen ókori művelés pedig előbb-utóbb oda viszi gazdáját, hogy bérbe — más kezekbe — adja birtokát, míg végül akad olyan, a ki meg tudja becsülni a földet, melyet örökölt vagy vásárolt s tudni fogja hogyan lehet a termést megkészserezni.

A szántóföld gazdagsága (ereje) ugyanis attól függ, meddig ereszti valaki ekéjét le, mily mély barázdát vág; mert művelt föld mindig termékeny; de a művelletlenül, ezt nem várhatjuk, legalább nincs jogunk hozzá.

Bármely talajt is javítani lehet, csupán műveléssel is, de nem sekély, felületos műveléssel. Minél mélyebb (vastagabb) valakinek termőrétege, annál jobb annak a földje, annál többet érő. A művelés által pedig, köztudomás szerint lehet a talajok termőrétegét vastagítani.

Minél vastagabb a termőréteg, az annál gazdagabb termést képes létrehozni, ha az időjárási viszonyok is kedvezők voltak, mivel nagy termés, bő táplálást kíván, azt pedig csak mélyen művelt s gazdagon trágyázott föld nyújthat.

A gazdálkodás titka abban áll: gazdálkodni a természet ősi erejével, ugy, mint a magunkéval. A földet és trágyát minél jobban elaprózni! mert ekkor több táplálék gyülik össze a talajban s a trágya tovább tart, annak kilugzott része jobban megkötetik, a talaj milliard részecskéi s a benne levő feloldott vegyületek által.

Igaz, hogy a mag elhelyezkedésére nézve nem szükséges mély barázda, mert akkor lassan csiráznék a vetőmag (kivált a régi vagy apró) vagy egyáltalában ki sem csiráznék az; de a plánta csak ugy kap erőt, biztos állást szelek, viharok — az időjárás szélsőségei — ellenében, ha gyökereit mélyre eresztheti s elágazodhatik a talajban is, ugy mint fent a légkörben. Minél dúsabb gyökérzetű pedig egy növény, annál jobban fog fejlődni annak a föld felett élő szára s annál több s szebb magot is fog az produkálni.

Gazdag gyökérzet azonban csak termékeny (iszapos, televényes) talajban jöhet létre, mert az bir csupán állandón azon nedvességgel s képességgel, hogy a nevelkedő gyökérsejteket gazdagon táplálhassa. A növekedés mindig a táplálkozással áll arányban. Gyors nevelkedéshez készletben levő sok oldott tápanyag kívántatik, minővel elhagyatott, vagy kizsartolt, vagy vad talaj — nem rendelkezhetik.

Sok táp létrehozására serkenteni a talaj munkásságát s egyszerűs mind a bizonyos oldószerekkel (trágya) benne az ásványi anyag feloldását siettetni, előmozdítani, fokozni, szóval tevékenységében segíteni, támogatni: ez a földművelő egyik legfőbb feladata.

A czélszerűen s idejében véghezvitt munka is emeli a talaj termőerejét, nem csupán a trágya; de ha mindig csak oly sekélyen szántjuk a talajt, mint őseink, ugy nem csoda, ha nagyobb terméseket nem szolgáltat az.

Hogy az egész országban nagyobb átlagterméseket nyerjünk, első teendőnk erős, mélyen járó (vagy turó, altalaj porhanyító) eszközökről gondoskodni s azután trágyánkat szaporítani.

A talaj mélyítésére legalkalmasabb idő az ősz. A tél előtti szántás mindig legyen mélyebb néhány ujjnyival s ekkép ősszel ne 10—15 centimetre szántunk, hanem 20—25—30 ra. Apránként haladva elő a mélyítéssel, idővel az t lábat is elérhetjük = 30 centimeter.

Tudni való dolog azonban, hogy egy szerre igen mélyen szántani, nem volna tanácsos, mert sok vadföld kerülne fel, melyben a növények csak sinylődnének, de nem tudnának kellőképen fejlődni s így termésök is silány volna.

A mély művelés azonban nem zárja ki azt, hogy a talaj ne trágyáztassék meg. Igaz, hogy friss, új talajréteg kerül eképe a felszínre, de az még nem bírván oldott alakban a tápláló anyagokat, szükséges, hogy vigyünk oda olyan anyagot, mely mindjárt képes a csirát táplálni s mely egyuttal az ásványi tömeg feloldására is hat s ez nem lehet egyéb: mint maga az istállótrágya.

Ha igaz is a régi közmondás, hogy mély szántás, féltrágyázás, de azért egész trágyázást kell adni a talajnak.

És hogy ha azt akarjuk elérni, hogy a felhozott vad földből mielőbb érett talaj legyen, kitesszük a fagyának, az a rögöket szétveri apróra, jobban mint a fogas borona, melylyel megjárattuk azt, a téli nedvesség meg feloldja a benne levő könnyen oldható sókat, a levegő s nap behatása, közreműködése mellett s az első esztendőben nem kalászossal, hanem kapás növénynyel vetjük be, hogy így még a következő évben is többszörös művelésben részesüljön.

Ha azonban a talaj alul nagymértékben hibás, szóval nem kívánatos a feltalaj keverésére, akkor egyszerűen felturjuk, fellazítjuk mélyebben a földet ugynevezett turó-ékevel, melynek kormánylemeze nincs s más éke után jár a barázdában. Minden kötött földben ajánlható ez eszköz használata, kivált pedig ha répa, pityóka (burgonya) vagy luczerna, lóher, baltaczim termelésével foglalkozik a gazda. Szóval minden gyökerező növény művelésénél.

Egy ilyen turó-éke ára 15—20 forint.

Hogy hazánkban a talajmélyítés nincs divatban, illetőleg elterjedve, annak okát részben abban keresem, hogy fontosságát eléggé nem ismerjük; továbbá, hogy a drágább s erősebb eszközöket — melyek több vonóerőt is igényelnek — nem vagyunk hajlandók beszerezni s végül, mivel több trágát is kívánna a föld.

Az a kérdés tehát, megvagyunk-e elégedve az eddigi termésekkel vagy sem? Akarunk-e több jövedelemre szert tenni vagy sem? Ha ugyanis az eddigi terméseinkkel megelégedve nem vagyunk, akkor szakítani kell az eddigi szokással és másképp művelni a talajt, ha mindjárt többre is kerül az. Nagyobb tökének nagyobb a kamatja is. De ezt tennünk kell a talajerő ki-mélése szempontjából is.

„Ki a földjét jól nem műveli, az kevesebb örökséget hagy hátra utódainak, mint különben hagyhatott volna!”

Kinek kis gazdasága van, annak jobban kell igyekeznie azon, hogy a kis földből minél több termést nyerjen!

A munka és trágya nevelik a talaj erejét, mindkét eszköz a gazda kezében van s csak úgy várhat a gazda áldást munkája után, ha úgy tetjesítette azt, a mint legjobbnak van elismerve.

Az őszi szántás adja meg a jó munkát, az ilyen talaj télen át több nedvességet vesz magába s nyár felé jobban kibírja, kevesebb esőzéssel is beéri.

Mély szántás után következhettek eke helyett borona-eke is (extirpator), melynek munkája gyors s így olcsó is. Előbb elkészülünk vele a talaj felforgatásával s így előbb is vethetünk.

A gazda különben a talaj művelésével tekintetét mindég azon pontra irányozza: hogy a műveléssel a talajnak tevékenységét (elmállását, korhadását) folyton ébren tartsa, emelje. E szempont vezérelje a földművelőt szakadatlanul, mert biztosak lehetünk benne, hogy csak tevékeny föld hozhat létre buja tenyészetet. Ez okból a földművelő ne engedje a talajt erősen kiszáradni, vagy tulnedvesedni, elkérgesedni, vagy elláposodni. Igyekezzék a finom termékenyítő részeit (iszapját) visszatartani, hogy a víz le ne hordhassa, iparkodjék melegedését előmozdítani; ha száraz természetű, nedvességét megőrizni s a gyomokat róla irtani. A rosszul kultivált földnek egyik rökítő jele az, hogy a gyomok ellepik.

R. J.

Néhány szó az erdélyi alagcsövezések érdekében.

Mult év folyamán egy — Erdélyi szomszédos — megyének gazdasági egyesülete — igen helyesen — alagcsövek gyártását határozta el; a csövek eladásánál az „Erdélyi Gazda” 1882. évi június 27. és július 11-ki számaiban foglalt hirdetésekét véve irányadóul: az alagcsövek árait tulságosan magasra szabta.

Minden félreértés kikerülése végett és különösen azért, hogy az Erdélyben általánosan uralkodó téves nézetet, az alagcsövezés iránti ellenszenvet, mely főképpen az alagcsövek drá-

gaságán alapul eloszlattassam: szükségesnek tartom az erdélyi birtokosoknak e helyen is tudomására hozni az említett hirdetések történetét és az alagcsövek tényleges előállításai, illetőleg beszerzési árait.

Az „Erdélyi Gazda” 1882. évi jun. 27. számában a kolozs-monostori gazdasági intézet igazgatósága — azt lehet mondani — tévedésből csakugyan hirdette az 1.25 hüvelykes csövek ezrét 80 frtért, a 2.5 hüvelykesekét 100 frt. és a 3 hüvelykeseket 120 frtért; és ámbár e csövek eladását a magas földművelési ministerium rögtön be is tiltotta, mindazonáltal — e fent közölt adatok által — bizonyára tévútra vezetve: július hó 11-én ugyanazon lapban egy más hirdetés jelent meg, mely szerint Tarcsafalván az 1.25 hüvelykes csövek ezre 20 frt, a 2.5 hüvelykeseké 40 frt. és a 3 hüvelykeseké 80 frtért szerezhető be. Ezen árak már tetemesen olcsóbbak ugyan a kolozs-monostoriaknál, mindazonáltal még mindig elfogadhatatlanul magasak voltak; éppen ezt kívánom jelen soraimmal is konstatálni.

Erdélyben 1882-től mostanig Apór Károly báró Tófalván, Bánffy Béla gróf P.-Sz.-M.-Telkén, Bethlen Gábor gróf Keresden, Kemény Gyula báró P.-Kamaráson és id. Teleky Domokos gróf Sárpatakon kisebb területeket alagcsöveztek is, illetőleg kisebb mértékben gyártottak is csöveket; többszörös felszólításomra nem kapván azonban pontos adatokat: sajnálatomra nem is irhatom itt ki a különböző méretű csövek előállításai illetőleg eladási árait; az átlagárak azonban a beküldött értékesítések szerint 22—26 frtra rugnak; megjegyzem azonban, hogy gróf Bánffy Bélának P.-Sz.-Mihály-Telkén átlag 10 ftba kerül az alagcsövek ezre.

A fogarasi m. kir. álladalmi ménes uradalomban: Felső-Venicén, a csögyártást egy vállalkozó végzi, ki idegenek számára is, a gyárban loco az 1.5 hüvelykes csövek ezrét 12 frt, a 2 hüvelykesekét 15 frt 50 kr., a 3 hüvelykesekét 21 frt 50 kr. és a 4 hüvelykesekét 29 frtért adja; a homoród-kőhalomi vasuti állomáshoz pedig a különböző méretű csövek ezrét 2 frt, 3 frt 50 kr., 5 frt 50 kr. és 9 frtért szállítja.

„Magyarországon” a csöveket még oly vidéken is olcsóbban állítják elő, (l. kulturmérnöki jelentés), melynek fekvése, népesedési és gazdasági viszonyai: a napszám ára — különben éppen nem oly kedvezők, mint Erdély általában.

Tekintetbe véve már most azt, hogy: 1. egy középfajtájú alagcsöveg 110 frtba kerül; 2. az alagcsögyártás semmi nagyobb befektetést nem igényel; 3. 1000 darab cső házi előállítása — csak kissé kedvező körülmények között is — mint például Sz.-Mihály-Telkén és Felső-Venicén 12—15 frtba kerül; és 4. az alagcsövezés által elérhető nagyszerű eredményt tekintve: az drágának nem is nevezhető. Egy katasztrális holdnál, átlag 1000 darab csövet a 12—15 frtba és 333 folyó meter lehető keskeny és 1.20 meter mély árkot a 2—5 krajczárba számítva: 18 frt 66 — 31 frt 65 krra rugnak a költségek.

Mindezek után megragadom az alkalmat, hogy egy pár buzdító szóval az alagcsövezést melegen ajánljam; valóban alig is érthető az, midőn éppen Erdély — mely mind égalji, mind pedig talaj viszonyainál fogva leginkább igényelné a lecsapo-

lás, a talajjavítás e nemét : éppen Erdély maradjon hátra e tó-
ren a magyarországi gazdaságtól.

Erdélyben pedig három év alatt — a fogarasi m. kir. ál-
lادalmi ménes uradalmat nem számítva — összesen csak 19
katasztralis hold lett rendszeresen alagsövezve, melyből a leg-
nagyobb egy 5 k. holdas terület volt (összehasonlítást lásd a
kulturmérnöki jelentésekben).

Tekintettel azonban arra, hogy a múlt év folyamán az
érdeklődés e téren — az előbbi évekéhez képest — már igen
tetemes volt, és annak eredménye tényleg annyi haladást mu-
tat; remélem, sőt hiszem is, hogy nem sokára elérkezik azon
idő, midőn Erdély is osztozni fog az alagsövezés áldásaiban.

Adjja az Isten, hogy úgy legyen!

Budapest.

Antos János.
kulturmérnök.

A falusi gazda, mint magvizsgáló.

Hasztalan buvék el magvizsgálati cikkekcskéimmal a t.
betű anonymitása mögé, — egy vidéki földbirtokos mégis rám
akadt, s azon kérdéssel és kéréssel fordult hozzám, mondanám
el neki, miként cselekedjék ő, s mit szerezzen be, hogy otthon
ön maga foglalkozhassék magvizsgálatokkal, a mennyiben t. i.
arra saját gazdasága érdekében szüksége van. — Váltig sza-
badkozám, hogy hiszen ezt kiolvashatja azokból a cikkekcské-
ből, a melyeket már közöltem, mert hiszen azok olyan egysze-
rűen vannak adva, és annyira csak az extractum van oda véve,
hogy azokat még összéb vonni, bizony már nem lehet. No de
rá szánom mégis magamat és elmondom, miként képzelek én
egy falusi (tehát nem tudós) gazdát ezen működés körében, s
mi azon „legkevesebb“ az eszközökből, a mivel az illető
boldogulhat; — elmondom pedig azt itt nyilvánosan.

Azt hiszem, hogy egy vidéki gazdának csakis az aran-
kavizsgálatra, meg a tisztaság meg a csiraképes-
ség vizsgálatára van szüksége. Felteszem, hogy az illető is-
meri a közönségesebb vetőmagvakat, tudja, hogy pl. a luczer-
nát festeni is szokták, tudja, hogy pl. a lóherben néha kavics-
ból gyártott lóheralaku és színű szemek is előfordulnak. Fel-
teszem azt is, hogy ismeri az arankamagot, talán a szádorma-
got is, ezenkívül jó lesz még megismernie a buza közt előfor-
duló mérges fűmagvakat u. m. a szédítő vadóczyot és a Bromus
secalinust. — Ha nem ismerné, úgy szerezze be ezt a négyféle
magot, valamely botanikus ismerőse, vagy valamely vetőmag-
vizsgáló állomás bizonyára szíveségből is hozzájuttatja.

Arankavizsgálata. Hogy ezt miként kell vizsgálni,
elmondottam már e lapokban; itt tehát csak azt teszem hozzá;
szerezzen be az illető egy kézi nagyítót és egy here-
rostát. Ezzel azután megvizsgálhatja nemcsak az arankát, de
a szádort is.

Tisztaság vizsgálat. Ezt is elmondottam már e
lapokban; csak azt teszem hát hozzá, hogy ehhez semmi más
eszköz nem kell, mint egy közönséges mérleg, a minőt a gazd-
asszonyok használnak a konyhán. (A magvizsgáló állomások-
nál ez a mérleg mintegy 17 firtba van.)

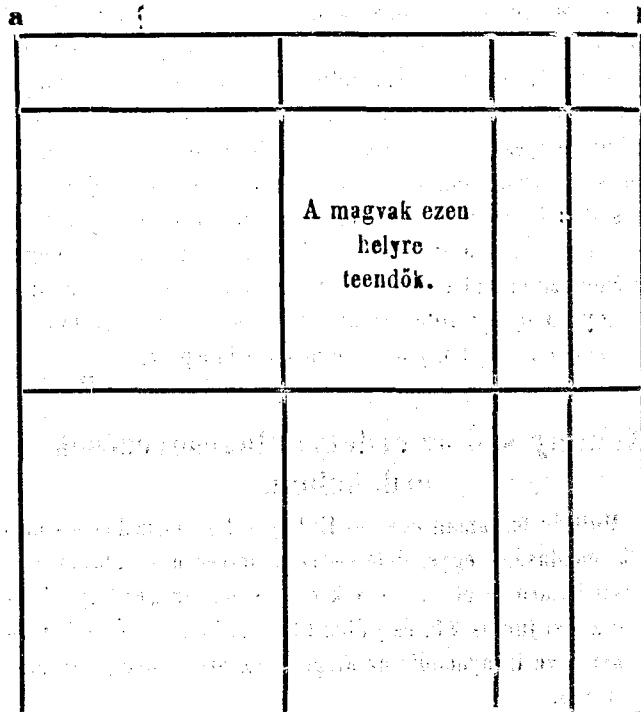
Csirázó képesség vizsgálata. Erre nézve is
elmondtam a tudnivalókat, csakis az eszközökről nem szó-
loltam.

Kell hozzá 5--6 kis porcellán csésze, a melybe a csi-
ráztatandó magvak előbb áznak 6—12 órán keresztül, a míg
megdagadnak.

Ezentul vannak még a csirázató készülékek. Sokféle van
ilyen, de én falusi gazdának a No b b e-félet ajánlom. Ennek a
közepén van egy mélyedése, abba helyezendők a magvak; s
hogy az azonkívül levő árok vízzel töltendő meg, s hogy az
mindig utána töltendő a mint fogy, — ezt talán mondauom sem
kell. E készülékhez tartozik még a fedő.

Nagyon jó azonban, ha ugyanazon magvakat kétféle me-
diumban is csiráztatjuk. Ily másik mediumnak ajánlom az ita-
tós papírt, a mely minden mediumok közt legolcsóbb. Eb-
ben éppen oly jól csirázik a mag, mint bármely komplikáltabb
eszközben. Ha az ember a magot az áztatóvízzel együtt ráönti,
akkor megnedvesedik a papír, s most ezt úgy kell összehajto-
gatni, hogy a mag mindenütt fedve legyen; s így elkészítvén
beleeresztjük egy olcsó tüvegéből való jó meszelyes pohárba, s
a poharat valamivel befedjük (hogy a víz el ne párologjon.) Az
igy beállított papírt folyton nedvesen tartjuk, de mindig csak
annyi vizet adva rá, a mennyit az beinni elbir.

Hogy az e célra szolgáló papírt miként hajtogatjuk ösz-
sze, ez mellékes kérdés, — mégis van annak bizonyos kipró-
bált módja, a mely következő. Előveszünk egy félív közönséges
ítatós papírt, s azt kettőbe hajtjuk, úgy mint mikor levelet szok-
tunk irni. E papírnak szélességi mérete körülbelől 17 cm., ma-
sik mérete mintegy 21 cm. Hogy az így már kétrétű papírt mi-
ként hajtogatjuk tovább, azt megmutatják a következő vonalak:

Az itt adott ábrán, ab vonal lenne a 17. cm. széj, ac vo-
nal pedig a 21. cm. másik méret. A papirosat az itt kitüntetett
vonalokon előlegesen mindenütt meg kell törni, vagyis hajtani.

Továbbá a jobbfelől levő két keskeny csíkot kívülről befele egymásra kell hajtani, s most a mag az erre megjelölt kis négyszögre helyezendő; a hova, akkora magvakból, mint pl. a gabnák magvai, elfér 100 darab. Hogy a mondottak elintézése után miként hajtsuk össze az egészet, az, ha egy így elkészített papírt a kezünkbe vesszük, maga magát megmutatja, s látható az is, hogy a magvakat alól s felül két réteg papiros fogja fedni.

Az itató papírral való csiráztatáshoz jó a közönséges víz is; de a Nobbe-féle eszköznél, ha lehet, destillált vizet használjunk, — mert különben a csiráztatónak pórusai lassanként bedugulván, az hasznavehetetlenné válik. Ennek a hátránynak ugyan ismét meg van a maga ellenszere, de már erről ne szóljunk.

Most vessünk egy kis számot, hogy mibe kerül hát az egész felszerelés.

1. Az elől említett beszerzendő négyféle mag ingyen beszerezhető.

2. Ezekhez való 4 kis üveg	—	frt 10 kr.
3. Heremagrostá mintegy	2	" 50 "
4. Kézi nagyító üveg	3	" — "
5. Két Nobbe-féle csiráztató	3	" 50 "
6. Hat drb. kis porcellán csésze	—	" 60 "
7. Itató papír az első felszerelésnél	—	" 20 "
8. Közönséges mérleg minden háztatásban különben is van.		
9. Hat drb. olcsó üvegű nagy pohár	—	" 60 "

Osszesen 10 frt 50 kr.

Mondjunk kerek számban 10 vagy legfeljebb 12 frtot.

A ki pedig ezen eszközök valamelyikét maga nem tudná beszerezni, én úgy hiszem, hogy az ország bármelyik magvizsgáló állomása is készséggel közvetíti azt.

Ismételve megjegyzem, hogy ezen czikkecskét csakis az említett vidéki földbirtokos kedveért irtam, ki úgy látszik passzióból akar ez ügygyel foglalkozni, mert hiszen ezen vizsgálatokat gazdák számára az állami vetőmagvizsgáló állomások — mint az tudva van — úgy is ingyen végeztik.

t.

A langyos ágy.

Langyos ágnak nevezi a zöldségtermelő azon trágya-ágyat, melynek tartós hőmérséke 10—15 R. fok között változik. Ennek helyes készítésétől és kezelésétől függ nagyrészen az egész évi zöldségtermés sikere; mert ezen ágyban nevelteti első sorban is a szabadföldi termelésre szánt zöldség-nemű palántáját és minthogy ezen ágyak készítésének éppen most van az ideje, elmondom azokról a szükséges tudnivalókat.

A langyos ágyak számára is kiválasztjuk kertünknek azon részét, mely a föld árjának kevésbé van kitéve és az északi vagy északnyugati szelektől valamely fal, vagy kerítés által kellőleg védetik. Ilyen helyen ásunk 50—60 cm. mélységű és a szükséges terjedelmű gödröt, melybe már most friss szalmás ló- és szarvasmarha-trágyát egyenlő mennyiségben összeve-

gyítve, rétegenként terítünk és minden réteget egyenletesen letaposunk. Némelyek nem vegyítik össze a két trágyát, hanem azokat külön rétegekbe rakják a gödörbe; de tapasztalatom szerint sokkal egyenletesebb lesz az ágyban a meleg akkor, ha a két trágyanem lehetőleg jól összevegyítettik. Kinek sok falevél áll rendelkezésére, az a szarvasmarha-trágya helyett ezt is felhasználhatja, lótrágyával keverve, mely hosszan tartó egyenletes meleget fejt ki, és a palánták növekedését felette előmozdítja.

A trágya egyenletes elteregését és gondos letaposását ismétellen kell hangoztatnom; mert ha ez felületesen végeztetik, nagyon szomorú következményei lehetnek, mivel ha a trágya később rokkant, egyenlőtlenné válhatik az ágy földje, minek folytán öntözéskor a dombos helyről a völgyületbe szalad a víz és az egyik helyen kiszárad, a másikon pedig kiömlő a palánta.

Ha a trágya netalán száraz vagy nagyon kihűlt volna, czélszerű a gödörbe rakás után néhány kanna meleg vízzel megöntözni. Midőn a gödör megtelt trágyával, reá helyezzük a keretet és körülrakjuk kívülről azt is egy 40—50 cm. széles trágyaréteggel, mire feltesszük az ablakokat és takarókat. Három-négy nap után megnézzük átmelegedett-e már a trágya, mi, ha megtörtént volna és az a kellőnél melegebbnek találtatnék, néhány helyen felemeljük az ablakokat, hogy a felesleges trágya-gőzök elillanhassanak.

Ez idő alatt pedig összeállítjuk a szükséges földkeveréket. A legalkalmasabb e célra az, mely fele részben jó erőben levő középkötöttségű réti földből egy negyedrészt nagyszemű homok és egy negyedrészt érett keverék trágyaföldből állítatik össze és az egészhez még néhány összmarék korom kevertetik, hogy a földi gilisztákat távol tartsa és a föld táperejét is növelje. Mindezen anyagok egy kerti rostán áthányatnak, hogy a nagyobb darabok visszamaradjanak és az összevegyülés tökéletesebb legyen. E föld-vegyítésnél ügyeljünk arra, hogy szalmás, vagy el nem korhadt trágyarészek közé ne keveredjenek, mert ezek a penész állandó telepeivé válhatnak. Ha a föld készen van és a trágya kellőleg átmelegedett, akkor azt még egyszer átnézzük és a hol netalán mélyedések támadtak, azokat újból kitöltjük trágyával, mire a fentebbi földből 15—20 cm. vastag réteget hordunk az ágyba és egyenletesen elterítjük, mire újból betakarjuk és 5—6 nap után, midőn a föld átmelegedett és kezünk azt kellemes langyosnak érzi, elvetjük beléje a magvakat; ha melegebb volna úgy egy-két napig még várunk a vetéssel. A magvakról és palánták kezeléséről pedig azt jegyezzük meg, hogy sűrűen ne vessünk; a kikelt palántáknak adjunk minél több levegőt, hogy fel ne nyurguljanak; földjüket pedig sohase hagyjuk tökéletesen kiszáradni; de a kellenél többet se öntözzük; mert mindkét esetben elpusztulhatnak palántáink.

Ezeket figyelembe véve, szép erős és kellő mennyiségű palántánk lesz kiültetésre.

(Magyar Kertész.)

Sikabonyi.

EGYVELEG.

— Lapunk mai számával veszik t. olvasóink Tauffer Ferencz helybeli előnyösen ismert magkereskedő utódának, az erdélyi gazd. egyeslet bizományosának főrajgyezékét (43. évfolyam), ajánljuk az érdeklődők szives figyelmébe.

* * *

— Személyi hir. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister állandó gazdasági tudósítói tiszttel Szebenmegyében Szász-Scbes városára nézve Binder Lajos ottani lakost bizta meg.

* * *

— A mezőgazdaság állapotáról a földmivelési ministeriumhoz beérkezett jelentések szerint, eltekintve némely felvidéki és erdélyi megyében, továbbá Heves-, Arad- és Vas megyében, ugy Fiume város határán a fagy által okozott csekélyebb károktól — a fedellenül maradt és e miatt féltett őszi vetések a beállott enyhe időjárás folytán nagyon javultak, ugy, hogy azoknak állapota ez idő szerint kielégítőnek mondható.

A tavaszi munkálatok a felvidéken még csak helyenkint kezdődtek meg, a gazdák még nagyobb részt a trágyahordással vannak elfoglalva, míg ellenben az ország többi részeiben már a tavaszi vetés folyamatban van.

A repczék általában sokat szenvedtek az éjjeli fagyok által.

Takarmányhiány miatt leginkább a felvidékről érkeznek panaszok. Egér és más rovarok által okozott tetemesebb károkról a dunántuli és az Alföld déli részéből érkeztek jelentések.

Az állategészségügy általában kielégítő, az erdélyi megyékben némely helyt a juhak között a métely uralkodik. A bárány-szaporulat az egész országban kedvezőnek mondható.

* * *

— Méhész-estély. A mult szombaton (márt. 7.) tartott méhészeti estélyről valóban elmondhatjuk, hogy sikerült. Oly szép számmal jelentek meg a törzs ügyvivők s frissebbnél frissebb méhész barátok mindkét nemből, miszerint az egyeslet elég tág helyisége a szó teljes értelmében megtelet. — S daczára, a titkár által a helyi napilapokban is közzétett csiklandoztató fölhívásának nem mondható, hogy csupán kíváncsiságból jött volna oda valaki; mindannyiját — világosan meglátszott — hogy az ügy érdeme hozta össze. Az ilyen „estélyeket“ aztán igazában élvezeteseknek lehet mondani. Valóban szép képet mutatott az egész aktus. — Egy kis zsbongó méhcsaládot tüntetett elének az arval a különbséggel, hogy ennek — a jelen levő tisztelt női ügytársakban több életrevaló királynéja osztotta ide-oda szelid tekintetével a lelkesítő parancsot.

Jövő számunkban — remélhetőleg — terjedelmesebben emlékezhethetünk meg, névszerint is a résztvevőkről s a „kör“-nek egyáltalában a téli saisonban tartott összes estélyeiről, most még csak annyit látunk szükségesnek fölemlíteni, miszerint ugy egyik, mint másik tárgya az estélynek teljes megelégedésével találkozott az összesereglett társaknak.

Az összehasonlító izlelés tárgyai közül, igen finomnak konstatáltatt a Voith Gergely által hozott Tamási Péter-Voith-féle mézpezsgő, a Voith kisasszony retek konfektje, melyek mindkettejének szép jövő jóslattott.

Vetekedtek továbbá az utólérhetlen finomságban az egyeslet, Tamási-Voith, Gebhardt, id. Hutter Sámuel, Chorusz Gyula s sok más ügytársaink szebbnél-szebb keretes és pergetett mézei, melyeknek izlelgetése s ebből folyó összehasonlítását szintén igen érdekes képet tüntetett föl.

Az Álbu méhészeti cikksorozatának (a Székely Nemzetben jelent meg) csak fele tárgyalathatván el, a legközelebbi szombaton fejeztetik be. Érdekességére nézve megemlítjük, hogy külön füzetbe is kiadatni terveztetik. — Az estélyek még ebben a hónapban folytattnak. Kérjük a részvétet.

* * *

— Felhívás a baromfi-tenyésztőkhez. Dr. Azary Ákos, a budapesti állatorvosi intézet tanára, felhívást intéz a baromfi-tenyésztőkhez, melyben utalva a baromfi-tenyésztés nagy fontosságára s a veszélyekre, melyek azt fenyegetik, kijelenti, hogy a budapesti állatorvosi tanintézetbe czime alatt küldött baromfi-hullákat minden díj nélkül megvizsgál, felboncsol s a halált okozott betegségekről, ezek természetéről, gyógykezeléséről a beküldőknek felvilágosítást nyújt. — A hulla fűrészpörba takarva, vagy borszeszszel itatott vászonba göngyölve küldendő „romló boncztoni készítmény“ megjelöléssel.

* * *

— A csikmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya febr. hó 25-én ülést tartott. Elnök az ülést megnyitván, felhívja a választmányt az egyesület tisztviselőinek megválasztására, mi megejtetvén, titkárrá Nagy Imre és pénztárnokká Cziko Sándor volt tisztviselők, egyesületi ügyészpedig ujon ifj. dr. Molnár József ügyvéd lettek megválasztva.

Ezután megállapított a ministeriumtól kiosztás végett kérendő magvak jegyzéke, mi nagyobbára takarmánymagvakból áll. — Az országos kiállítás költségeire az egyesületi tagok kiállítandó terményeiért ujabban 50 frt 95 krajczárnak be- küldése egyesületi pénztárnoknak meghagyatott. — A tejszőzetkezet létesítése érdekében kebeléből Mikó Bálint t. elnök vezetése mellett egy nyolcz tagu bizottságot küldött ki, hogy a legközelebb érkezendő tejjgazdasági felügyelővel az ügyet tüzetesen megbeszélje és elintézzze. — Végül a községek részére fajkanok beszerzésének közvetítése határozatott el, mi czélből a megyei törvényhatóságtól esetleges visszafizetés kötelezettsége mellett 560 frt. fog kérétni.

* * *

— Február havi meteorologiai észleletek. A kolozs-monostori állomás észleleteiből közöljük a február havi összavont adatokat, u. m. légnyomás (tengerszinre redukálva) középátllaga 762.6, legmagasabb február hó 25-én 769.3, legkisebb február hó 18-án 752.9 milliméter, középhőmérséklet C° — 0.6, legmagasabb febr. hó 21-kén 7.4, legkisebb febr. hó 24-én — 8.0. A páranymás átlaga 3.6 millimeter, a légnedvesség százalékának átlaga 83. A napontai 3-szori észlelésnél előfordult: szélcsend 7-

szel, szél 77-szer, ugyanis északi szél 6-szor, északkeleti szél 6-szor, keleti szél 28-szor, délkeleti szél 1-szer, déli szél 1-szer, délnyugoti szél 2-szer, nyugoti szél 30-szor és északnyugoti szél 3-szor. A csapadékos napok száma tett 3-at, hó volt 2, jég —, égháboru — napon, összesen 8·9 millimeter csapadék volt e hónapban, legtöbb 22-én, azaz 2·6 millimeter. —

* * *

— Magyar baromfitenyésztők és hizlalók szövetekeze. Üdvös társulat létesült a fővárosban a baromfi-tenyésztés emelése körül: megalakulta „baromfi-tenyésztők és hizlalók szövetekeze”. Felfogva jelen gazdasági helyzetünket, midőn a gabona ára oly nyomott, örömmel üdvözljük az új testületet, mely egyik elhagyatott üzletágunk jövedelmezőségének nagyobbitásán fáradozik. A szövetekezeet úgy tagjai, valamint más hazai tenyésztőktől bizományba átvesz baromfit vagy annak mellék terményeit, mit iparkodik a legmagasabb piaci áron eladni; a bejött összegből a saját költségein kívül a kisebb szállítványoknál 5% von le, a nagyobb szállítványoknál aránylag kisebb közvetítési díjt számít fel.

Felhívjuk a t. tenyésztők becses figyelmüket e vállalatra, mely uton a baromfit és mellékterményeit jól lehet értékesíteni, különösen előnyös ez a távolabb lakó tenyésztőkre, kik nem rendelkeznek oly egyénnel, kikre az eladást bízhatnák. A szövetekezeet telepén egy tolltisztító gép is lesz felállítva, melynek segítségével a használt tollak nem csak eredeti alakjukat nyerik vissza, de egyszersmint fertőtlenítés által ragályos minőségüket is elvesztik. Minden további felvilágosítással a „Magyar baromfi-tenyésztők és hizlalók szövetekeze” (Budapest IV. gr. Károlyi-utca 12. sz.) készséggel szolgál.

* * *

— A mezei egerek pusztításáról ír Elverez Nándor a Falusi Gazda 4-ik számában. A múlt év őszén sokan aggódtak az egerek nagy számbani feltűnéséért, de remélve reájuk nézve egy kedvezőtlen tél bekövetkezését azok ellen nem sokat tettek; a tél azonban az egerekre kedvező volt s így most van itt az ideje, hogy ellenük a lépéseket megtegyük, hogy részben legalább kevesbitsük számukat, mert hiszen tökéletesen az egereket kiirtani nem lehet. Jó egér pusztítónak bizonyult a róka, ölyv s más ragadozó állat, melyeket ilyenkor kimélni kell, mert több hasznot hajtanak nekünk az egér pusztításával, mint a mennyi kárt okoznak egy-két nyul vagy esetleg tyuk elrablásával. Mesterséges pusztító szerek közül, mint a szerző mondja. Sipőcz István pécsi gyógyszerész phosphor lapdacsai használtattak legsikeresebben; ebből 1 ládikó 5 kilóval 3 frt, vagy 100 kg. 45 frt. E lapdacsok lerakása előtt egy nappal az egérlyukat be kell mind tiporni s csak a friss lyukakba tenni. Igen tanácsos az egér belepte helyet körül árkolni s az árokban 16—20 méter távolságban egy-egy fazekat tenni, ily módon a szerzőnél vagy 100 ezer egeret fogtak; fazék hiányában célszerű az árokba 40 cm. mély- és 15 cm. széles lyukat furni, melybe az egerek beleesve egymást felfalják; a fazekakat és a lyukat mindennap ki kell takarítani. A szántás alkalmával szintén sok egeret lehet pusztítani. Mindezen eljárás azonban csak úgy vezethet sikerre, ha azt az összes mezőgazdák alkalmazzák, mit szükség esetén hatóság útján kellene elrendelni.

Üzleti szemle.

Marha- és sertésvásárok jegyzései.

Budapesti marhavásár mart. 5-én. Összes felhajtás 4354 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 66 db. bika, 1022 db ökör, 500 db vágó tehén, 211 db. fejős tehén, 44 db. bival, 725 db. borju, 1696 db. bárány, — db. juh. Árak: bika darabonként 90—180 frt, ökör páronként 180—380 frt, vágó tehén páronként 140—240 frt, fejős tehén darabonként 90—170 frt, bival páronként 110—240 frt, borju darabonként 10—25 frt, bárány páronként 4—8 forint juh páronként — — frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 48—52 frt, tehénhús 45—48 frt, borjuhús 70—74 frt, bivalhús 40—44 frt.

Pozsonyi marhavásár mart. 9-én. Összes felhajtás 1510 darab, és pedig 1242 darab magyar, — darab lengyel és 268 darab német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 50—64 frt, lengyel — frt, német 56—65 frt, tehén 50—57 frt, bika 51—57 frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Bécsi marhavásár mart. 9-én. Összes felhajtás 1926 drb és pedig 676 drb. magyar, 510 drb. lengyel és 740 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—63 frt, lengyel 50—60¹/₂ frt, német 51—63 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár mártius 6-án. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) Az e heti üzlet csökkenő árak mellett lanya hangulattal bonyolódott le, mert Németország a sertések bevitelét eltiltotta.

Heti átlag árak: magyar vál. áru 260—320 klg. nehéz 45¹/₂—46¹/₂ krral, 180—240 klg. nehezek 44¹/₂—45¹/₂ kr. Öreg 300 klg. túli nehéz 41—42 kr, vidéki sertés 43—44¹/₂ kr. Transitóban: szerbiai 44—46 kr., románia 45¹/₂ — kr, tüskés — krral tiszta kilogrammonként. Összes felhajtás: 12002 darab, összes elhajtás 5492 drb.

Bécsi sertésvásár mart. 3-án. Összes felhajtás 6324 drb. és pedig 1530 drb. nehéz, 1878 drb. középnehéz és 2916 drb. süldő. Árak 100 kilonként: nehéz 41—42 frt, középnehéz 38—40 frt, süldő 34—40 frt; szalonna és zsír 45—51 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

A

magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

Krocsák G. Emil,

(10—52.) (3.) e. ügyvezető.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybajtás és vízműészeti kellekek tárlatja.

WALSER FERENCZ
 első magyar gép-
 és tüztöltözerek, gyár,
 harang- és érezőntöde
 ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖTELEPE
 Kolozsvárt,
 Bel-Monostorutca 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékek kútak s berendezésére.

(1.) Telemesen leszállított gyári árkak mellett. (10-52.)

A legkitünőbb és legolcsóbb anyag gazdasági telepek, legelők, gyümölcskertek, vadaskertek, vasutak stb. bekerítéséhez.

FELTEN és GUILLEAUME-féle
 szabadalmazott
aczel-, tüskés-, kerítés-sodronyt

100 és 250 métert tartalmazó gombolyagokban és pedig:
 12 cmnyi közökben befőtt tüskékkel folyó meterenkint $6\frac{1}{2}$ krért
 6 " " " " " " " " " $7\frac{1}{2}$ " " "

Kétszálu aczel-sodronyt tüske nélkül

100 métertől kezdve bármely méretben folyó meterenkint $4\frac{1}{2}$ krért, továbbá a megerősítéshez szükséges horganyozott kettős aczélcszegeket és a sodronyok kifeszítésére szolgáló feszítő emeltyűt ajánlanak

Kollerich Pál és Fia

csász. és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, (6.) (3-16)

IV. ker. Ferecz-József rakpart 21. szám.

Mintákkal ugyszintén a kerítések felállítására vonatkozó natisással kivánatra készségesen szolgálok.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Gabona mérték	tiszt buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 kőb-meter tűzifa	1 kilo marhahús
helye	napja								széna	szalma		
k r a j e z á r o k b a n												
Bécs	mártius	7 metermázsa	908	—	818	840	745	680	—	—	—	—
Budapest	mártius	7 " "	838	—	735	780	688	560	—	—	—	—
Balázsfalva	február	19 hektoliter	525	450	400	—	225	375	300	—	280	40
Brassó	mártius	6 " "	600	400	380	380	230	300	337	175	245	44
Deés	mártius	3 " "	720	620	520	480	440	480	680	280	320	36
Gyula-Fehérvár	mártius	7 " "	550	475	400	—	250	400	350	135	260	46
Kézdi-Vásárhely	mártius	5 " "	550	440	390	380	225	460	400	100	300	40
Kolozsvár	mártius	5 " "	571	—	408	—	243	397	450	220	300	48
Maros-Vásárhely	február	26 metermázsa	690	625	520	—	480	500	300	120	300	42
Nagy-Szeben	mártius	6 hektoliter	540	420	350	—	210	370	200	140	325	44-46
Nagy-Várad	mártius	3 " "	556	435	391	360	255	400	300	150	380	48
Sepsi-Szent-György	martius	9 " "	590	540	410	350	210	330	300	120	175	40
Szász-Régen	mártius	5 " "	512	387	400	412	220	412	310	200	250	40
Torda	mártius	7 " "	550	375	375	400	250	375	300	15	250	40

Nyomatott Gámán János örököséinél, közép-utca Minorita-épület.